

Folketinget — Europaudvalget

Christiansborg, den 19. januar 2007

EU-Konsulenten

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

EF- Domstolen indleder retssag om kollektive overenskomsters overensstemmelse med om fri udveksling af tjenesteydelser

Resumé

Et lettisk firma hyrede i 2004 lettiske arbejdere til opførelsen af et byggeri Sverige. De lettiske arbejdere blev ikke omfattet af en kollektiv svensk overenskomst.

På den baggrund blokerede to svenske fagforeninger den pågældende byggeplads og krævede, at de lettiske arbejderes arbejdsgiver indgik en overenskomst på svenske vilkår.

Den svenske arbejdsret har stillet to præjudicielle spørgsmål til EF-Domstolen, som skal afgøre, hvorvidt de svenske fagforeningers blokade af byggepladsen var i strid med fællesskabsrettens princip om fri udveksling af tjenesteydelser.

Baggrund

Laval un Partneri Ltd. (Laval) er et lettisk firma, som i 2004 hyrede lettiske byggearbejdere for entreprenørfirmaet L&P Baltic Bygg AB (Baltic Bygg) til opførelsen af en skole i den svenske by Vaxholm.

De lettiske arbejdere blev ikke omfattet af en kollektiv svensk overenskomst. På den baggrund indledte Svenska Byggnadsarbetareförbundet og Svenske Elektrikerförbundet en blokade af arbejdspladsen. Efter at blokaderne havde stået på i nogen tid, standsede Laval arbejdet under Baltic Bygg, og Baltic Bygg erklærede sig i betalingsstandsning.

Laval anlagde sagen ved den svenske arbejdsret med det formål at få blokaden erklæret ulovlig og krævede samtidigt erstatning fra de to involverede svenske fagforeninger.

Den svenske arbejdsret har anmodet EF-Domstolen om en præjudiciel afgørelse i sagen (C-341/05).

De præjudicielle spørgsmål

Det første og mest principielle spørgsmål, som EF-domstolen skal tage stilling til, lyder som følger:

Er det i overensstemmelse med fællesskabsrettens regler om den frie bevægelighed for tjenesteydelser¹, forbuddet mod forskelsbehandling på baggrund af nationalitet² samt udstationeringsdirektivet³, at faglige organisationer gennem arbejdskonflikter i form af blokader forsøger at få en besøgende virksomhed, der leverer tjenesteydelser, til at indgå kollektive overenskomstaftaler i værtslandet vedrørende arbejds- og ansættelsesvilkår, såfremt loven i værtslandet er udformet således, at den lovgivning, der har til formål at gennemføre udstationeringsdirektivet, ikke indeholder udtrykkelige bestemmelser om anvendelse af arbejds- og ansættelsesvilkår i kollektive overenskomster?

Domstolen skal således tage stilling til, hvorvidt det kan kræves af en serviceudbyder fra et andet medlemsland, at denne skal følge regler, som kun eksisterer i kollektive overenskomster og ikke er fastsat ved national lovgivning i værtslandet.

Det svenske arbejdsmarked er, ligesom det danske, karakteriseret ved, at en række forhold på arbejdsmarkedet ikke er fastlagt ved lov, men alene ved kollektive overenskomster.

Det andet præjudicielle spørgsmål uddyber samme forhold, men i relation til den specifikke svenske lovgivning på området⁴.

Retssagen

Sagen blev indledt med et retsmøde ved Domstolen den 9. januar 2007.

¹ TEF art. 49

² TEF art. 12

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser.

⁴ Det andet præjudicielle spørgsmål kan læses på dansk på hjemmesiden for Kommissionens repræsentation i Danmark: http://www.europa-kommissionen.dk/eu-politik/noegleomraader/forbruger_indre-marked/laval/anmodning/

Laval gør gældende, at de svenske fagforeningers blokade er i strid med TEF art. 12 (forbud med forskelsbehandling pga. nationalitet) og TEF art. 49 (fri udveksling af tjenesteydelser).

Flere medlemslande, herunder Danmark, har intervenseret i sagen. **Den danske regering** gør i sit indlæg gældende, at Fællesskabet hverken har direkte eller indirekte kompetence til at regulere fagforeningers strejkeret. Såfremt Domstolen finder, at Fællesskabet har en sådan kompetence, mener regeringen, at fagforeningers strejkeret hverken strider imod reglerne om fri bevægelighed, forbudet med diskrimination pga. nationalitet eller imod udstationeringsdirektivet.

Ligeledes har hhv. Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrig, Irland, Østrig, Finland og Sverige med delvist forskellige argumenter gjort gældende, at de svenske fagforeningers strejkeret ikke strider mod fællesskabsretten.

Også EFTA-landene Norge og Island, samt EFTA's tilsynsmyndighed har afgivet skriftlige indlæg, som støtter dette synspunkt.

Lavals synspunkt støttes dog af indlæg hhv. Tjekkiet, Estland, Letland, Litauen og Polen.

Kommissionen gør gældende, at der ikke er nogen iboende konflikt mellem på den ene side en arbejdsmarkedsmodel, som bygger på kollektive overenskomster, og på den anden tjenesteydelsernes fri bevægelighed. Dog gør Kommissionen også gældende, at hvis en sådan arbejdsmarkedsmodel indfører andre vilkår for udenlandske udbydere af tjenesteydelser, end dem som er omhandlet i udstationeringsdirektivet, så udgør denne arbejdsmarkedsmodel en hindring for tjenesteydelsernes frie bevægelighed. Dette gælder særligt, hvis udbyderen af tjenesteydelsen allerede er underkastet regler om disse andre vilkår qua sit hjemlands lovgivning.

Sagens vigtighed og fremtidige forløb

Hos EF-Domstolen har man valgt at henvise sagen den såkaldt Store Afdeling⁵. Dette opfattes normalt som et tegn på, at sagen betragtes som af 'vigtig principiel karakter'.

Desuden bad Europa-Parlamentet i efteråret 2006 Kommissionen om en redegørelse om sagen. Derfor fremlagde Kommissionens formand, Barosso, og Kom-

⁵ Store afdeling sættes med 13 dommere.

missæren for det indre marked, McCreevy sagen i Parlamentet den 25. oktober 2006⁶, hvor de forskellige politiske grupper i Parlamentet også tilkendegav deres syn på sagen.

Generaladvokaten ventes at fremsætte sit forslag til afgørelse af sagen i løbet af foråret og **en endelig dom forventes afgivet i efteråret 2007**⁷.

Med venlig hilsen

Signe Riis Andersen
(36 96)

⁶ Referat af redegørelsen og den debatten kan læses her:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?jsessionid=10314FE052353604B1CF729FB11F1713.node2?language=DA&pubRef=-//EP//TEXT+CRE+20051025+ITEM-003+DOC+XML+V0//DA>

⁷ Det forventes desuden, at Domstolen samtidigt vil afsige dom i en lignende sag fra Finland, C-438/05.